

ACC. N:R. N. 6088:1-7.

Landskap: Småland Upptecknat av: Jenny Danielson
Härad: Kimmerud Adress: Jät
Socken: Jät Berättat av: Densamma
Uppteckningsår: 1939 Född år 1880: i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kalenderdagarna sid. 1-7
(Svan i Umeå K. 9.0 b.)

Mun 206.

Landsmålsarkivets kartfrågelista L 0 b.

Om kalenderdager.

För i tiden ansågs det mycket viktigt för en bonde att hålla reda på olika märkesdagar för väderlek och jordbruk de ville ju ha så god årsväxt och åring som möjligt, men på en förkastadredag fick inget arbete utföras de hade bestämt da dagar hela året då vissa arbeten skulle göras sen hade di sina märken och tydor för övrigt. I maj var den vanliga seden att låda majeld inget väsarbete fick böja i åpen jord (odlad jord) försån majelden brunnit över sjerubagd föra d. v. s. innan di böjade att köra i jorden ty alla gastar och troll skulle

1: emg

2
 köras bort med eld. Eriksdagens be-
 märkelse på den dagen skulle lin och
 hampa säas, var det stark bläst den
 dagen så såddes lin och hampa på
Frörolina dagen. Urbanus den 25 Maj skulle
 kålen sättas ty det hette den kål som
 inte blev satt på Urban och krapad på
 midsommarafton bar inga huvud, så
 gick det till hos min pastor och så gjorde
 hennes mor. När ålövren voro så stora som
 musöron så nappade ålen på krak, när
 björket "tändes" (lövet spratt ut) och eken "rok"
 (rök) när vattnet blomnade och vinden
 vänd i norr skulle hornet säas, när haggan
 och "tyaret" (hagtom) blomnade lekte tjä
 och bräcken, när bräcken lekte var en stor
 präperrligget här på orten, ty tarkad bräcken

3

6088

3.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var värdefullt i bondens savelkar. På Eriks-
dagen skulle di första sägaren vara synliga
ty det sådes och sägs ännu här på orten
att när "Erik ger ak ger Blou kaka"

1 Som förut nämnts i föregående lista så brukade di släpas i slut av maj Troromadagen
14 maj eller Bedadagen ^(28 maj) beroende på gräsvar-
ten senare jungskafton. I nuvarande tid
är den i juni släpvedan. Förew släptes ut
Trorsmenadagen den 3 maj ty det sådes
att Trorsmenodag släpper bonden sina får
på vall. Morsmenodag 8 september betas Odem
sina bokar överalt.

2 Som förut nämnts så skulle livet säas från
Eriks eller Trarolinadag, ty det sådes att då
varit jorden draarit (jämbig till sådd) och
jungskaftinet stod i blom från ången
forts

4
3 På Bedadagen skulle böorna sättas så
vitt inte Stenbocken regerade ty det sådes
att då blev de hårdkokta samma förhållan-
de var det när årtor såddes, det skulle helst
vara i den plantan när fisken regerade.
Tolats sattes för i tiden i eudda vecka
t.ex. i "efte rinne eller sjunne veke" helst
när twilkingen regerade för det skulle bli
många.

- 4 Herja. fins inlet svar här från orten.
5 Märkesdag för Erik har varit linsädden
och syn på första rågarret.
6 Märkesdag för Urbanus har varit kål-
planteringen.
7 Märkesdag för Perigrenus har varit den
att den dagen skulle inte något sättas
eller sås ty den inföll 14 maj i åttonde
parts

6088

5

veckan som kallades för "lasaveckan" di
gamla sätte eller sädde inte något i den
veckan. Ty det heter di dagerna skall
dragara och redskap vila. I min barn-
dom och i mitt hem fläddes ekbark och
lindebark den veckan.

8 Den förste meterdagen här på orten
var helgatorsta Kristi himmelsfärdsdag och
så är det här ännu.

9 För i tiden var det vanligt här på orten
att sluta med att tända ljuse morgon och
kväl vid vardagjämningen 21 Mars vär-
frudagsafton skulle di lägga sig i dagstjens
första dagen på året, ty det sades att
tranan vär ljus i säng

10 För i tiden var det vanligt överallt här
på orten att gå både vargarkall och
fatts

6

6088

6.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

rävaskall, rävaskall endast på bebodda
öar, här i gät har di gätt vargaskall i fona
der och här fanns både vaggagarn och
vaggarnjet men förstördes vid en elds-
vada år 1927, nämnda garn lärades här
av bönderna att fanga fåren i på hösten
den skallen jordes innan får och få
släpptes ut på våren. Här i Åsneen finns
många bebodda öar och i mina yngre år
gick di alltid rävaskall där de första da-
garna i maj; jag är ju född på ön
Stäcklinge så jag har varit med om det
många gånger, den gick till så att vi
samlades på öns södra udde kl 2 på
morgonen så gick vi i kedja så nära
varandra så vi såg varandra, sen var det
till att hålla det vänta väsen vi kunde

Skriv endast på denna sida!

forts

6088

7.
LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

den som spelade belgspel fick gå på vä-
gen de andra på ångor och moras skrika
å fjäta å stå med pinnar på bänkar och kretor
när vi sen kom till öns norra ända
så stod skyttarna där, där fick vi gå så
nära varandra så inte råvorna kom förbi
det var di yngre som fick gå denna skall
förfänten var g' stor ty råvskinnen var
belliga på den tiden oftast blev det
ett kaffejulle av det.

Svaret härpå är som det andra min
egen saggift av vad jag y'ellu upp-
levat och hört av mina gamla förpades

Jät i Oktober 1939

Jenny Danielsson

Jät.